

Урежда
редакционен
комитет

Абонамент 100 лев

Прематъ се обя-
вения

ПРОБУДА

Отговорен
редактор
И. Атанасовъ

Редакция и Адми-
нистрация
Печатница
„ПРОГРЕСУЛ“
— СИЛИСТРА —

„PROBUDA“ | Седмичен вестник за политика и обществени знания | Ziar Săptămănal

ПО ОРГАНИЗИРАНЕТО НА БЪЛГАР, МАЛЦИНСТВО

Организирането на българското малцинство за извоюване своенъ и смислен животъ занимава отдавна всички лица, които са или искат да мислят за изразители на неговите искания и неговия обществени подвиг.

Въ време, когато се бѣха образували въ гр. Силистра и Добрич тъй наречените секретариати на българското малцинство съ тенденцията да се образуват ядра въ всяко населено мѣсто и отъ тѣхъ по-после се развие една здрава, силна и цѣлостна организация, която да обхваща цялото българско население въ Румелия. Днесъ за тѣхъ секретариати може да се говори като за опити на миналото за организиране, които почти не са оставили следи въ психологията на българина-добро-анецъ.

В „Единство“, брой 139 отъ 11 април т. г., на уводно мѣсто, като подчертава, че създаването на едно централно ръководно тѣло е изложително, дава и реценцията, по които би могло то да се образува: Всяко населено мѣсто избира свои пълномощници, които събрани въ областни конгреси изработватъ програмните начала, а по-после общинските конгреси изработва общата програма и избира централното ръководно тѣло. Каква форма ще трѣбва да добие тази организация не се казва, тъй и отъ сочените примери съ угарци, немци, серби, турци, украинци и др. не може да се доведе. Обаче въ същия брой като поука отъ Богдановската трагедия, се казва, че това трѣбва да бъде партия на българското малцинство.

Характерното е, че нашата прѣса заговорно усилено за организиране викала въ извѣстното на законодателни избори. Истината, тогава изпросител: „За кого да гласуваме? кой би защитилъ най-добре нашите специални интереси?“ сами предлагатъ въпроса за организиране, но начина, по който той се повдига, неговата неопредѣленост, неуставената форма на организация, а най-главно желанието заедно съ идеята за организиране да се поставятъ и кандидати, компрометиратъ въ голѣма степенъ самата идея,

даватъ оръжие на противникътъ да успорватъ извѣстната необходимостъ отъ отдѣлно организиране.

Да се организираме значи да обединимъ усилията си за извѣстни цели. А тогава, когато се говори за обединение, ще трѣбва да се подирятъ онѣзи доприносители, които би служили като магнитни полюси за привличане цялото българско население въ една единна организация, като едновременно се намири и най-удобната за самата целъ форма.

Безспорно е, че културниятъ нужди и социално-политическото заздравяване сѫ които могатъ и трѣбва да координиратъ усилията на всички българи живущи въ Румелия. Върху тѣхъ разполагаме една ли обѣ можело да има, тъй и да го има, то би засѣгало тактиката, подробности, но не и базата. Обаче, когато се доведе до формата на организация, едвали налучкиватъ десформни секретариати и политически партии сѫ най-удобните. Впрочемъ тѣ и дветѣ се състоятъ, защото изразата, секретариатъ, се счита за преходна и въ крайното си развитие трѣбваше да се оформи въ българска политическа миноритарна партия.

Когато ще държамъ формата на организиране, предъ всичко ще трѣбва да имаме предъ видъ принципътъ на обединението. Една българска миноритарна политическа партия днесъ не носи обединение, независимо отъ това, че организираното българско малцинство въ Румелия не може да бъде политическа партия. Нашето скромно малцинство отъ около 600 хиляди души не може да има претенцията да реди държавата, да заема отговорно мѣсто. А това е главната целъ на политическата партия.

Голѣмата частъ отъ българското население днесъ се числи въ развити политически партии. Че не голѣмите държавни проблеми и добросъстоянието на българското малцинство сѫ били ръководителите началъ, когато са се присъединили къмъ тази или онази партия, а възможността за лични облаги, е неусловна. И това е най-лошото. Ако обѣ въпросъ на идея-

ността, лесно би се схванало конкретното положение, по повече е въпросъ за материална база, мажко би се решило да напуснемъ уютниятъ гниѣзъ. А когато се знае, че все пакъ това сѫ хора съ извѣстно влияние въ всяко населено мѣсто, ково е, че организиране въ политическа партия е не само възможно, но то не създава и необходимиятъ обединителенъ принципъ.

Едно протестно събрание

На 21. т. м. турцитѣ отъ града ни сѫ имали събрание. Състояло се въ тѣхвото основно училище и било свикано отъ депутата Номеръ Вехби, който за случая е изкалъ на турски езикъ и позвъ. Въ полубла приближително се казва: следъ сайтовата война турцитѣ сѫ прицелна точка на атакитѣ на комунистичните—българи. Убити и ограбени сѫ само турци; въ последните дни по некакви мотиви тѣ сѫ запалиени съ смъртъ отъ комунистичните—българи. За да се туря край на тѣхъ параване върхемъ на нашите крѣпки брѣти, въ кидрилатера“ ще се приготви и изпрати изложение до почитаемото правителство, като се помолва да вземе потребителни мѣрки и запази турцитѣ отъ комунистичните—българи.

Изложението ще се прочете и приеме въ събранието, та се молятъ всички турци да го посетятъ. Предъ събранieto депутата Номеръ Вехби съ автомобилъ на префектурата е посетилъ Тутракитъ, Добричъ и Балчикъ. Предполага се, че пътуването му било съ мисия да се организира въ тамъ подобни протестни събрания.

Събранието въ нашия градъ се е състояло на уреченото време и на него сѫ говорили Номеръ Вехби, Мехмедъ Вехби и Вейсѣ Мехмедъ Бей. И тримата сѫ говорили въ духътъ на позвъя противъ бандититѣ—българи, на които жертвите сѫ само турци. Натъжно се съгласяваме съ турцитѣ, че въ кидрилатера има бандити, покриваме ги въ искането имъ да бъдатъ унищожени бандититѣ отъ каквато народностъ и да сѫ тѣ; да се действуватъ изобщо противъ бандититѣ. Българското население има ялани

Да, организирането се налага. За него ще трѣбва да работимъ всеки денъ, всеки часъ. То ще трѣбва да стане въ името на културнитѣ ни стремени и економическо заздравяване, за самоотбрана и взаимнопомощь. Тѣхъ не се отрича участието въ сегашните политически партии и остана некажкитѣ обединителенъ принципъ.

причини по вече отъ турцитѣ да иска унищожението на бандитството: то не е имало никоев добросълюбенъ връзки съ бандититѣ, нѣма ги сега, нѣма и да ги има и въ бъдеще. Ако нѣкаде сѫ констатирани подобни връзки, тѣ сѫ били създадени подъ силата на лова и крѣпшума и българското население жестоко е изплашало за тѣхъ, поради страха си и отъ бандититѣ, и отъ властитѣ. Саучитѣ сѫ добре осъзнати за да нѣма нужда да ги избиваме.

Следъ като оторавимъ тѣхъ признани, искаме да намиримъ оправдание на твърдението, както въ позвъа, така и въ речитѣ на ораторитѣ въ събранието на турцитѣ, че силно турско население е бивало ограбвано и убивано. Да се спомогнатъ всички случаи и да се съпоставятъ за да се види ясно, че турци или българи сѫ по вече ограбвани или убивани и, едвали е потребно, освенъ, ако искаме да внесемъ тежестъ въ твърдението си. За българитѣ е имало въ по вече подозрението на властитѣ, че сѫ въ връзки съ бандититѣ и страшили за това изтезания и ограбвания, отъ каквато турско население е бивало винаги пощадявано. И все пакъ и позвъа, и ораторитѣ въ събранието твърдятъ, че само турцитѣ сѫ ограбвани и убивани и то отъ бандититѣ—българи. Защо трѣбваше да се вложатъ такава тенденциозностъ въ това и да се клевети единъ народъ, който много години е живѣлъ въ миръ и разбирателство съ турско население. Това интереситѣ на турско население не искатъ и навѣрно, нѣма да се поведе на тенденциознитѣ агитации за да открие фронтъ противъ българското на-

